

ACİL AÇIKLAMA UKRAYNA POLİS VE ASKERİ YETKİLİLERİ TARAFINDAN YURII SHELIAZHENKO'NUN HUKUKA AYKIRI ŞEKİLDE GÖZALTINA ALINMASI VE ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILMASI HAKKINDA

Aşağıda imzası bulunan örgütler, insan hakları savunucusu Yurii Sheliazhenko'nun, 19 Mart'ta, Ukrayna yetkilileri tarafından Kyiv'de gözaltına alınması ve özgürlüğünden mahrum bırakılmasından dolayı şok olmuştur. Bu, vicdani retçilere yönelik kovuşturmaların geri çekilmesi ve Sheliazhenko'ya yönelik süregiden kovuşturmanın sonlandırılması için yaptığımız ortak çağrıdan sadece haftalar sonra gerçekleşmiştir.

Mevcut bilgilere göre, Sheliazhenko Kyiv'de Pechersk Bölge Polisi tarafından uygun bir yasal dayanak olmaksızın ve Ukrayna yasalarının gerektirdiği usuli güvencelere uyulmadan yakalanmıştır. Özellikle şu hususlara dair işaretler vardır:

- Gözaltı tutanağı düzenlenmedi;
- Özgürlükten mahrum bırakmaya dair açık bir yasal gerekçe sunulmadı;
- Avukata erişim engellendi;
- Ukrayna Devlet Soruşturma Bürosu ile iletişim engellendi;
- Yasal prosedür olmaksızın bir Askerlik ve Sosyal Destek Merkezi'ne (TCC) nakledildi veya nakledilmek istendi.

TCC'nin dahil olması, özgürlükten mahrum bırakmanın ilk aşamasında sorumluluğun kolluk kuvvetlerinden kalktığı anlamına gelmez. Bu eylemler Ukrayna Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin özellikle 5. maddesi (özgürlük ve güvenlik hakkı) ile Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin (ICCPR) 9. maddesinin ihlali anlamına gelebilir.

Yurii Sheliazhenko, 1998'den beri kamuya açık şekilde vicdani retçi olduğunu beyan eden, pasifist ve insan hakları savunucusudur. Aynı zamanda akademisyen, Ukrainian Pacifist Movement'ın (War Resisters' International üyesi) genel sekreteri, Institute of Peace and Law in Ukraine Direktörü, European Bureau for Conscientious Objection ve World Beyond War yönetim kurulu üyesidir.

Ne yazık ki, daha önce Ukrayna'da "otobüsle toplama" uygulamaları, zorla askere alma ve zorunlu askerlik kaydı gibi acımasız uygulamaları rapor etmiştir; bazı durumlarda bu uygulamalar askere alma merkezlerinde işkence ve ölümlere yol açmıştır.

Tüm bu eylemleri demokratik ülkelerde yeri olmayan ağır insan hakları ihlalleri olarak şiddetle kınıyoruz.

Ukrayna yetkililerini Yurii Sheliazhenko'yu derhal serbest bırakmaya ve tüm zorla askere alma prosedürlerini durdurmaya çağırıyoruz.

Sheliazhenko'nun vakası daha önce BM Özel Raportörleri tarafından (barışçıl toplanma ve dernek kurma özgürlüğü, azınlık hakları, din veya inanç özgürlüğü) bir iletişimde gündeme getirilmiştir. Bu iletişim ve Ukrayna yetkililerinin yanıtı ayrıca OHCHR'nin vicdani ret hakkına dair raporunda da vurgulanmıştır. Sheliazhenko'nun vakası Amnesty International'ın 2023/2024 Yıllık Raporu'nda da yer almıştır.

Uluslararası toplumu, barış ve şiddetsizlik için çalışan insan hakları savunucularının kriminalize edilmemesi için gerekli tüm adımları atmaya çağırıyoruz. Ayrıca vicdani ret hakkının uluslararası standartlara uygun şekilde tam olarak uygulanmasını ve vicdani retçilerin ülkelerinde gördükleri baskıya karşı korunmalarını, gerekirse iltica ile güvence altına alınmalarını talep ediyoruz.

[Connection e.V.](#)

[European Bureau for Conscientious Objection](#)

[International Fellowship of Reconciliation](#)

[War Resisters' International](#)